

RS § 38 Genomförandeprogram social välfärd

Ärendenummer: RS 2021/1184

Paragraf föregående instans: REGU § 7

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

- Genomförandeprogrammet Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland 2023-2027 antas med föreslagna ändringar.

Sammanfattning

”Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland” är ett genomförandeprogram kopplat till den regionala utvecklingsstrategin ”Vårt Gotland 2040”, som antogs av regionfullmäktige i februari 2021 (RF 2021-02-22 § 4). Syftet med genomförandeprogrammen är att konkretisera vad vi tillsammans i samverkan behöver göra på kort sikt (2023-2027) för att nå de övergripande målen i strategin.

Genomförandeprogrammets mål och prioriterade insatsområden handlar alla om svåra samhällsutmaningar där många olika aktörer behöver vara med och bidra. Programmet riktar sig till alla verksamheter och aktörer som vill bidra till ett hållbart Gotland.

”Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland” är sammankopplad med de andra två genomförandeprogrammen ”Näringslivets förutsättningar och innovation” och ”Genomförandeprogram för klimat, miljö och energi”. Programmet har även starka kopplingar till andra pågående arbeten exempelvis omställningsarbetet ”Hälsa genom hela livet”.

”Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland” innefattar sju mål, som var och ett har två till fyra prioriterade insatsområden. För att nå målen kan prioriterade insatsområden och aktiviteter riktas både generellt till hela befolkningen eller specifikt till olika grupper eller individer.

Under framtagandeprocessen av genomförandeprogrammet har ett stort antal utvecklingsaktörer och verksamheter inom Region Gotland visat på stort engagemang. Med genomförandeprogram som ramverk möjliggörs samverkan och samhandling samt skapar kraft för Region Gotland att verka som regional utvecklingsmotor. Regionstyrelseförvaltningen föreslår därmed att genomförandeprogrammet ”Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland” för perioden 2023-2027 antas av regionfullmäktige.

Bedömning

Syftet med genomförandeprogrammet är att bryta ner och konkretisera den regionala utvecklingsstrategin ”Vårt Gotland 2040” i gemensamma mål för perioden 2023-2027. Syftet är även att skapa samverkan och samhandling mellan olika aktörer mot gemensamma mål.

Under framtagandeprocessen av genomförandeprogrammet ”Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland” har ett stort antal utvecklingsaktörer och verksamheter inom Region Gotland visat på stort engagemang och vilja till samverkan. Det visar på den möjliga kraften i ett gemensamt program med gemensamma mål att arbeta mot för hela Gotland. Men det har också inneburit flera avvägningar under processen. Tydligast har avvägningen varit mellan tydlig ”spets” eller en generell ”bredd” av målen. I denna avvägning har det senare visat sig ha större framgång för att skapa engagemang och bädda för samverkan hos många aktörer.

Under arbetets gång har det framkommit ett stort behov och vilja till samverkan från flera aktörer, något som man ibland upplevs saknas. Bedömningen är att detta genomförandeprogram som ramverk kan underlätta och möjliggöra sådan samverkan och samhandling. På så sätt blir även genomförandeprogrammet en stor kraft och möjliggörare för Region Gotland att verka som regional utvecklingsmotor.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att genomförandeprogrammet ”Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland” för perioden 2023-2027 antas av regionfullmäktige.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att genomförandeprogrammet ”Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland” bidrar till att Region Gotland uppfyller kraven enligt lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar, *att utarbeta och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för genomförandet av strategin, samt att följa upp, låta utvärdera och årligen till regeringen redovisa resultaten av arbetet av det regionala tillväxtarbetet.* Region Gotland samordnar insatser för genomförande av den regionala utvecklingsstrategin samt följer upp det regionala utvecklingsarbetet med stöd av tre genomförandeprogram, varav detta program är ett.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att genomförandeprogrammet kommer att bidra till god långsiktig ekonomisk hållbarhet på Gotland genom att exempelvis främja folkhälsa och förebygga olika typer av ohälsa. Vidare finns flera riktade insatsområden som bidrar till ekonomisk hållbarhet så som exempelvis en inkluderande arbetsmarknad, vilket även kan bidra till minskad barnfattigdom.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att genomförandeprogrammet är framtaget och genomsyras med det genomgående perspektivet från den regionala utvecklingsstrategin ”barn och unga är framtiden”. Bedömningen är att barnperspektivet därmed

har varit framträdande både vid målframtagningen samt i de prioriterade insatsområdena.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att genomförandeprogrammet är framtaget och genomsyras med det genomgående perspektivet från den regionala utvecklingsstrategin ”jämställdhet en rättighet och hävstång”. Bedömningen är att jämställdhetsperspektivet därmed har varit framträdande både vid målframtagningen, samt i de prioriterade insatsområdena.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att genomförandeprogrammet är framtaget och genomsyras med det genomgående perspektivet från den regionala utvecklingsstrategin ”hela Gotland – land och stad tillsammans”. Perspektivet genomsyras genom hela programmet generellt, men även specifikt inom olika mål, exempelvis genom att belysa att plats för boende kan påverka typ av insats.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att genomförandeprogrammet lyft klimat- och miljöperspektivet där det varit möjligt. Detta är framförallt tydligt i insatsområdet ”rörlig vardag” där programmet beskriver hur insatsområdet bidrar till effektmålet om ett klimatneutralt Gotland.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Elin Lööf, folkhälsostateg och Stefaan de Maecker, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Saga Carlgren (V) yrkar att rubrik 4.2 i genomförandeprogrammet ändras från nuvarande lydelse "*Skolnärvaron ökar i grundskola och gymnasium*" till "*Utbildning och skolnärvaro är högt prioriterat i samhället och barn och unga får rätt stöd för att fullfölja grundskole- och gymnasieutbildning*".

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och Saga Carlgrens yrkande och finner att regionalt utvecklingsutskotts förslag bifalls. Regionstyrelsen beslutar att Genomförandeprogrammets rubrik 4.2 kvarstår i enlighet med regionalt utvecklingsutskott förslag.

Saga Carlgren (V) yrkar med medhåll från Johan Malmros (C), Jennifer Medin (MP), Johan Asplund (KD) och Meit Fohlin (S) att under rubrik 4.5 *Våld förebyggs, upptäcks och stöd erbjuds* i genomförandeprogrammet addera ytterligare ett insatsområde enligt:

Insatser för att minska risken för utsatthet i form av hedersrelaterat våld och förtryck.

Väl underbyggd information och kunskap om hur hedersförtryck yttrar sig och vilken typ av stöd som olika delar av samhället behöver erbjuda de som utsätts behöver spridas. Insatser som minskar risken för utsatthet behövs, både av förebyggande karaktär och i form av rätt stöd och skydd.

Exempel på möjliga aktiviteter kopplade till insatsområdet:

- Aktiviteter i form av utbildning och information för att öka kunskapen om exempelvis hedersrelaterat våld och förtryck och dess strukturer.

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och Saga Carlgrens yrkande och finner att Saga Carlgrens yrkande bifalls.

Saga Carlgren (V) yrkar med medhåll från Jennifer Medin (MP) och Meit Fohlin (S) att under rubrik 4.7 *Alla kan delta i den demokratiska samhällsutvecklingen* i genomförandeprogrammet addera ytterligare ett insatsområde enligt:

Insatser för att identifiera och undanröja hinder för deltagande.

Även om bemötande och värderingar är viktiga faktorer för ett tryggt deltagande i samhällsutvecklingen och sociala sammanhang så kan det ofta finnas praktiska hinder och försvårande omständigheter av annan karaktär än trygghet och bemötande. Exempelvis kan ekonomi vara ett hinder för socioekonomiskt svaga grupper och bristande tillgänglighet ett hinder för personer med funktionsnedsättning.

Exempel på möjliga aktiviteter kopplade till insatsområdet:

- Aktiviteter för att identifiera och undanröja praktiska hinder för ett jämlikt deltagande i samhällslivet.

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och Saga Carlgrens yrkande och finner att Saga Carlgrens yrkande bifalls.

Ordförande ställer proposition på regionalt utvecklingsutskotts förslag och finner att det bifalls.

Regionstyrelsen beslutar enligt regionalt utvecklingsutskotts förslag och Saga Carlgrens yrkanden.

Beslutsunderlag

Förslag till genomförandeprogrammet ”Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland” för perioden 2023-2027

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-01-18

Skickas till

Länsstyrelsen i Gotlands län
Uppsala universitet Campus Gotland
Tillväxtverket